

ΗΜΕΡΙΔΑ

Εάν ενδιαφέρεστε
να συμβάλλετε στην ελεύθερη διακίνηση ιδεών
υποστηρίζοντας το έργο μας,
μπορείτε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας
www.ideotopos.gr
και να γίνετε ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΙΔΕΟΤΟΠΟΥ.

Σάββατο 8 Οκτωβρίου 2016
Εντευκτήριο Εθνικού & Καποδιστριακού
Πανεπιστημίου Αθηνών

**Όψεις του Διαλόγου
στη Σύγχρονη Εποχή**

εκδηλώσεις

εκδόσεις

**θέματα
στο διαδίκτυο**

ΙΔΕΟΤΟΠΟΣ

Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία
Σωκράτους 8B, 145 61 Κηφισιά
Τηλ.: 6971 887 372
e-mail: admin@ideotopos.gr
www.ideotopos.gr

ΧΟΡΗΓΟΣ:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΥΠΑΡΞΙΑΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Με την υποστήριξη:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ:

ΙΔΕΟΤΟΠΟΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑ

www.ideotopos.gr

Ελεύθερη Διακίνηση Ιδεών

ΗΜΕΡΙΔΑ

**Όψεις του Διαλόγου
στη Σύγχρονη Εποχή**

Ευάγγελος Πρωτοπαπαδάκης, Συντονιστής

Είναι Επίκουρος Καθηγητής Εφαρμοσμένης Ηθικής του Ε.Κ.Π.Α.

Επικεφαλής του Ελληνικού Κλιμακίου της Έδρας Βιοηθικής της UNESCO (Haifa), και μέλος της Επιτροπής Βιοηθικής και Δεοντολογίας του Ε.Κ.Π.Α.

Έχει δημοσιεύσει τέσσερις μονογραφίες στην Ελληνική και έχει επιμεληθεί την έκδοση τεσσάρων συλλογικών έργων στην Ελληνική, ενός συλλογικού στην Αγγλική και ενός στην Σερβική.

Πλήρες βιογραφικό και ενημερωμένος κατάλογος επιστημονικών δημοσιεύσεων είναι διαθέσιμα στο www.protopaadakis.gr.

Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Φιλοσοφίας

Ιδρύθηκε τον Μάιο του 1999 (Φ.Ε.Κ. 92/11.5.1999). Ανήκει στον Τομέα Φιλοσοφίας του Τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας, του οποίου αποτελεί ανεξάρτητη δομή.

Σκοπός του είναι η κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο των ερευνητικών και διδακτικών αναγκών του Τομέα Φιλοσοφίας, ιδίως στην περιοχή της Εφαρμοσμένης Φιλοσοφίας.

Το Εργαστήριο αποβλέπει στην κάθε μορφής συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς και διακρατικούς φορείς. Για τον λόγο αυτό από το 2016 φιλοξενεί το Ελληνικό Κλιμάκιο της Έδρας Βιοηθικής της UNESCO (University of Haifa). Στους στόχους του εντάσσεται, επίσης, η συνεργασία με αντίστοιχα Εργαστήρια, Ερευνητικά Κέντρα, συναφείς κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς, καθώς και ακαδημαϊκά ιδρύματα ελληνικά και της αλλοδαπής.

Στις κύριες επιδιώξεις του ανήκουν, μεταξύ άλλων, η διοργάνωση επιστημονικών εκδηλώσεων (ημερίδων και συνεδρίων), η έκδοση επίτομων έργων, επιστημονικών σειρών και επιστημονικού περιοδικού, καθώς και η πρόσκληση σημαντικών Ελλήνων και ξένων επιστημόνων.

Πρόγραμμα Ημερίδας

- 09.30 Εγγραφή και Παραλαβή Φακέλου
- 10.00 Έναρξη Ημερίδας
Χαιρετισμός εκ μέρους του **ΙΔΕΟΤΟΠΟΥ**
- 10.10 Γενική Εισήγηση
από τον Συντονιστή, Επ. Καθηγητή ΕΚΠΑ, **Ευάγγελο Πρωτοπαπαδάκη**
- 10.25 Εισήγηση 1^η
“Ο Διάλογος ως Φαινόμενο της Κοινωνικής Φυσικής, τα Χωροχρονικά Μεγέθη του Διαλόγου και οι Συνέπειές τους”
Κώστας Θεολόγου, Επ. Καθηγητής ΕΜΠ
- 10.45 Ερωτήσεις - Απαντήσεις
- 10.55 Εισήγηση 2^η
“Ασταθής Ισορροπία: Η Διαλεκτική Επιστήμης, Τεχνολογίας, Κοινωνίας”
Σπύρος Τζόκας, Δρ Ιστορικός της Επιστήμης και της Τεχνολογίας
- 11.15 Ερωτήσεις - Απαντήσεις
- 11.25 Εισήγηση 3^η
“Ο Διάλογος των Ποιητών μέσω της Ποίησης”
Άρης Κουτούγκος, ποιητής, Ομ. Καθηγητής ΕΜΠ
- 11.45 Ερωτήσεις - Απαντήσεις
- 11.55 Εισήγηση 4^η
“Ο Διάλογος στην Εκπαίδευση ως Δίαυλος Προσωπικής Εξέλιξης”
Μαρία Μαλικιώση-Λοΐζου, Ομ. Καθηγήτρια ΕΚΠΑ
- 12.15 Ερωτήσεις - Απαντήσεις

- 12.25 Διάλειμμα
- 13.30 Εισήγηση 5^η
“Ο Εσωτερικός Διάλογος, ως Επιμέλεια Εαυτού και του Άλλου”
Παύλος Ζαρογιάννης, Ψυχολόγος Ψυχοθεραπευτής
- 13.50 Ερωτήσεις - Απαντήσεις
- 14.00 Εισήγηση 6^η
“Η Τέχνη του Μεσοπολέμου: Διαλεκτική Κρίση και Αδιέξοδα”
Κατερίνα Μανδρώνη, Δρ. Ιστορικός Τέχνης
- 14.20 Ερωτήσεις - Απαντήσεις
- 14.30 Εισήγηση 7^η
“Ο Διάλογος στα Κοινωνικά Δίκτυα”
Πέτρος Στεφανέας, Επ. Καθηγητής ΕΜΠ
- 14.50 Ερωτήσεις - Απαντήσεις
- 15.00 Συμπεράσματα της Ημερίδας
Μαρία Ντίνου, Σύμβουλος Ψυχικής Υγείας, Ταμίας ΔΣ Ιδεότοπου
- 15.15 *Φιλοσοφικοί Διάλογοι*
 Θεατρικό δρώμενο, βασισμένο στο βιβλίο του Άρι Κουτούγκου
“Φιλοσοφικοί Τόποι”. Παίζουν οι ηθοποιοί: **Μανώλης Μαυροματάκης** και
Αγγελική Τόμπρου.
 Σκηνοθεσία: **Κώστας Θεολόγου**
- 16.30 ΛΗΞΗ ΗΜΕΡΙΔΑΣ

1^η Εισήγηση

*“Ο διάλογος ως φαινόμενο της κοινωνικής φυσικής,
τα χωροχρονικά μεγέθη του διαλόγου και οι συνέπειές τους”*

Κώστας Θεολόγου, Επ. Καθηγητής ΕΜΠ

Γεννήθηκε στην Θεσσαλονίκη (1960). Σπούδασε Νομικά και Πολιτική Επιστήμη στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης στην Κοινωνική Ιστορία και Κοινωνική Θεωρία με τον Jean Marie Vincent (Σχολή της Φραγκφούρτης). Το διδακτορικό δίπλωμά του εστιάζει στο μηχανισμό διαμόρφωσης συλλογικής ταυτότητας και στην Κοινωνιολογία του Πολιτισμού σε πολυεθνικά αστικά περιβάλλοντα.

Εργάζεται στο ΕΜΠ, διδάσκοντας Φιλοσοφία, Ιστορία, Κοινωνιολογία, Φιλοσοφία του Πολιτισμού και της Τεχνολογίας, Περιβαλλοντική Πολιτική. Διδάσκει στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο και στα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών της Σχολής Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ και του ΜΙΘΕ του ΕΚΠΑ. (<http://users.ntua.gr/ktheolog/>)

Περίληψη

Η εισήγηση αφορά: 1. Τον χρόνο που αφιερώνουμε σε συζήτηση και διάλογο και στις επιπτώσεις του. 2. Τον χώρο (έκταση) του γραπτού διαλόγου και τη σχέση του με την αυτογνωσία και την αλήθεια του διαλόγου.

α. Διάκριση του λόγου σε προφορικό (καθημερινό, πρόχειρο, δημόσιο) και γραπτό (επιμελημένο, στοχαστικό, εσωτερικό-ιδιωτικό), β. Αναφορά στον χρόνο που αφιερώνεται για προφορικές επεξηγήσεις στο πλαίσιο της οικογένειας, της ακαδημαϊκής ή επιχειρηματικής συνεργασίας, και ότι αυτός προάγει και το επίπεδο εκδημοκρατισμού του πλαισίου στο οποίο είμαστε ενταγμένοι. Αναφορά παραδειγμάτων πατριαρχικών οικογενειών στο παρελθόν και πιο δημοκρατικών στο παρόν (αψηχούν τον βαθμό της πολιτισμικής εξέλιξης). γ. Αναφορά στην έκταση της γραπτής επικοινωνίας: από τις μακρές επιστολές μεταξύ των επιστημόνων και των εγγράμματων ερωτευμένων που ανέλυαν φαινόμενα, απορίες, αισθήματα, στις σύντομες τηλεγραφικές “επικοινωνίες” μέσω cartes postales, και στα περιεκτικά ενσταντανέ των σκέψεων ή των συναισθημάτων. Πόσο αποκαλυπτικοί και αληθινοί υπήρξαμε στο παρελθόν και πόσο ειλικρινείς είμαστε τώρα; δ. Η τεχνολογία ενώ διευκολύνει την επικοινωνία, συνάμα αλλοιώνει την ποιότητα του διαλόγου. Γλωσσικά, εννοιολογικά, φιλοσοφικά ο διάλογος είναι βραχύς, υπαινικτικός, συγκοπτόμενος με επιπτώσεις στην ανάλυση της διαβίβασης των σημειομένων ή απλώς μηνυμάτων προς τον “άλλο”. Οι επιπτώσεις οχυρώνουν το ψεύδος και το ανειλικρινές, συμβάλλουν σε μια αποδημοκρατικοποίηση της οικογένειας, της εκπαίδευσης και των επιχειρήσεων. ε. συμπεράσματα: ο αναλυτικός διάλογος είναι προσόν της διδασκαλίας, της δημοκρατίας και της αλήθειας. - ο περιεκτικός αποβαίνει εις βάρος της κατανόησης, της προαγωγής της γνώσης και της καλλιέργειας ουσιαστικών ανθρώπινων σχέσεων σε όλα τα επίπεδα. - ο διάλογος είναι στοιχείο της δημοκρατικής κοινωνίας και ο περιορισμός του είναι στοιχείο ολοκληρωτισμού και μιας κουλτούρας σιωπής και φόβου.

2^η Εισήγηση

“Ασταθής Ισορροπία:

Η Διαλεκτική Επιστήμης, Τεχνολογίας, Κοινωνίας”

Σπύρος Τζόκας, Δρ Ιστορικός της Επιστήμης και της Τεχνολογίας

Είναι διδάκτωρ Ιστορίας και Φιλοσοφίας των Επιστημών και της Τεχνολογίας (ΕΚΠΑ/ΜΙΘΕ-ΕΜΠ/ΣΕΜΦΕ-ΑΚΕΔ). Από το 2012 διδάσκει ως ΣΕΠ στην ενότητα “Οι Επιστήμες της φύσης και του ανθρώπου στην Ευρώπη”, στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Έχει εργαστεί ως μεταδιδακτορικός ερευνητής για την Ιστορία των Μηχανικών και της Τεχνολογίας στο Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών του Ιδρύματος Έρευνας και Τεχνολογίας στο Ρέθυμνο (2013-2015) και έχει επιμεληθεί την ιστορική έκθεση του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών: “Ημείς, οι του μέτρου και του διαβήτου χειρισταί - Όψεις της Δραστηριότητας των Ελλήνων Μηχανικών (1880-1940)”, [Δεκέμβριος 2015- Ιούλιος 2016], Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος. Έχει διδάξει σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο στο ΕΚΠΑ και στο ΕΜΠ. Η έρευνά του αφορά σε θέματα της ιστορίας και της κοινωνιολογίας της τεχνολογίας, της ειδημοσύνης και της ιδεολογίας των μηχανικών, των τεχνικών θεσμών, της βιομηχανίας και των τεχνικών έργων στην Ελλάδα (19^{ος} 20^{ος} αι.), καθώς και ζητήματα του πεδίου Επιστήμη Τεχνολογία Κοινωνία (Δημοσία Εικόνα, Τεχνολογία Συνόρων, Περιβάλλον, κ.α.).

Περίληψη

Τις τελευταίες δεκαετίες συντελείται μαζική παραγωγή στη δημόσια σφαίρα σχετικά με κρίσιμα ζητήματα της επιστήμης και της τεχνολογίας. Οι ειδήμονες της επιστήμης και της τεχνολογίας έχουν αναλάβει να αναδείξουν πτυχές του τεχνο-επιστημονικού φαινομένου σε διαφορετικά ακροατήρια, με περιεχόμενα που μεταφράζονται σε όρους “καινοτομίας” και “ανάπτυξης”, και που συνδέονται στενά με την ιδεολογία της προόδου, τον επιστημονικό και τον τεχνολογικό ντετερμινισμό. Μια ρητορική που ενώ αναπαράγει, στο όνομα της «αντικειμενικότητας» και της «ουδετερότητας», στερεότυπα, προκαταλήψεις και πεποιθήσεις για την επιστήμη και την τεχνολογία, την ίδια στιγμή διαμορφώνει ένα κανονιστικό ρόλο σε τομείς της επιστημονικής και της τεχνολογικής πολιτικής και των διαδικασιών λήψης αποφάσεων.

Η ανακοίνωση αυτή επιχειρεί να αναδείξει κριτικά τις ενδεχομενικότητες και τις ετερογένειες που εδράζονται στη συνδιαμόρφωση και στη συμπαραγωγή των κοινωνικών με τις τεχνολογικές και επιστημονικές μεταβλητές, μέσα από ενδεικτικά ιστορικά παραδείγματα και κοινωνικά εγχειρήματα στη νεωτερικότητα, αξιοποιώντας θεωρητικά εργαλεία από το διευρυμένο πεδίο σπουδών της Επιστήμης Τεχνολογίας Κοινωνίας (Science-Technology-Society/STS), όπως η Κοινωνική Κατασκευή της Τεχνολογίας (Social Construction of Technology/ SCOT) και η Θεωρία Δρώντων Δικτύων (Actor Network Theory /ANT).

3^η Εισήγηση

“Ο Διάλογος των ποιητών μέσω της ποίησης”

Άρις Κουτούγκος, Ποιητής Ομότιμος Καθηγητής ΕΜΠ

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1947. Αποφοίτησε από το Λεόντειο Λύκειο (Αθήνα, Ν. Σμύρνη) το 1965 και παρακολούθησε μαθήματα δύο ετών (1965-1967) στην Α.Σ.Ο.Ε.Ε.

Σπουδές:

- Bsc, Οικονομικά Μαθηματικά, Πανεπιστήμιο Middlessex, Λονδίνο, 1973
 - Msc, Λογική και Φιλοσοφία της Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Sussex 1975
 - MA, Ιστορία της Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Western Ontario, Καναδάς 1977
 - Διδάκτωρ (Φιλοσοφία της Επιστήμης), Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
- Είναι ποιητής και ομότιμος καθηγητής Αναλυτικής Φιλοσοφίας, Γνωσιολογίας και Ηθικής του τομέα Ανθρωπιστικών Σπουδών στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.

Έχει εκδώσει 4 επιστημονικά βιβλία, 3 ποιητικές συλλογές, καθώς και πλήθος φιλοσοφικών δοκιμίων σε ελληνικά και ξένα περιοδικά, θεματικούς τόμους και πρακτικά συνεδρίων.

Περίληψη

Η ποίηση, λόγος έμμετρος μαζί και πεζός, ανοίγει παρτίδες με τη Λογοτεχνία εδραιώνοντας ένα διάλογο μαζί της, έναν διάλογο δύσκολο να προσδιοριστεί ή μάλλον να καθοριστεί με αυστηρότητα. Έλεγε ο Μπόρχες πως ποίηση είναι η έκφραση του ωραίου, δια μέσου λέξεων περίτεχνα υφασμένων μεταξύ τους και θα συμπλήρωνε κανείς ότι πέρα από αυτή την έκφραση η ποίηση ενσωματώνει την λεκτική μουσικότητα και τον εσωτερικό παλμό της ποιητικής ψυχής.

Με απλά λόγια, στην παρουσίαση αυτή θα εξεταστεί η ποίηση ως όχημα διαλόγου μεταξύ των δημιουργών που την χρησιμοποιούν, ώστε να εκφράσουν τα συναισθήματα, τους προβληματισμούς και τις ιδέες τους. Μέσα από ποιήματά του, ο εισηγητής θα παρουσιάσει έναν προσωπικό διάλογο με γνωστούς Έλληνες ποιητές (Καβάφη, Σεφέρη, Καββαδία, Εμπειρίκο, Σαχτούρη, κ.ά.).

Στοιχεία χαρακτηριστικά της εξέλιξής του εισηγητού ως ποιητού, είναι ο διάλογος και η ανοικτότητα της ποίησής του σε επιδράσεις και ειδολογικούς εμβολιασμούς από ποιητές που του “μίλησαν αμεσότερα”, θα μπορούσε να πει κανείς, με τη διαφορά ότι αυτό το εννοεί κυριολεκτικά ως προϋπόθεση ακόμη και της πιο απλής καθημερινής λεκτικής επικοινωνίας η απλή επικοινωνία γίνεται διάλογος όταν οι συνομιλούντες προτάσσουν την ανάγκη να καταλάβουν τον συνομιλητή τους, πριν καταλήξουν σε συμφωνία ή διαφωνία.

Ο εισηγητής θα υποστηρίξει ότι η αντίστοιχη κατανόηση στον ποιητικό διάλογο είναι η διεύδυση του ενός, πρωτίστως, στο ύφος του άλλου. Το να σχολιάσει κανείς τα λεγόμενα ενός ποιήματος χωρίς να έχει διεισδύσει στο ύφος, μοιάζει με το ολίσθημα του απλού συνομιλητή που βιάζεται να συμφωνήσει ή να διαφωνήσει πριν καταλάβει τι είπε ο άλλος.

4^η Εισήγηση

“Ο Διάλογος στην Εκπαίδευση ως Διάλογος Προσωπικής Εξέλιξης”

Μαρία Μαλικιώση-Λοΐζου,

Ομ. Καθηγήτρια Συμβουλευτικής Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών

Είναι Ομότιμη Καθηγήτρια Συμβουλευτικής Ψυχολογίας του ΕΚΠΑ. Εργάστηκε στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών. Υπήρξε βοηθός καθηγητή στο University of Maine των ΗΠΑ, και δίδαξε στο εκεί πανεπιστήμιο. Συνεργάστηκε με το *laboratoire de psychologie sociale groupe de recherche du Centre National de la Recherche Scientifique, Université Paris VII*, εκπαιδώντας μεταδιδακτορική μελέτη και έρευνα, και με το *International Institute for Educational Planning* της Unesco στο Παρίσι. Συνεργάστηκε με διεθνή ερευνητικά και επιστημονικά κέντρα. Το επιστημονικό - ερευνητικό της έργο εστιάζεται σε θέματα συμβουλευτικών προσεγγίσεων, εποπτείας, επαγγελματικής ταυτότητας του συμβουλευτικού ψυχολόγου, και έχει εποπτεύσει πολλές διδακτορικές διατριβές και μεταπτυχιακές εργασίες στα θέματα αυτά. Έχει οργανώσει, προεδρεύσει και συμμετάσχει σε πληθώρα συνεδρίων. Ίδρυσε και διηύθυνε το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα «Συμβουλευτική Ψυχολογία και Συμβουλευτική στην Εκπαίδευση, την Υγεία, την Εργασία» του ΕΚΠΑ σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Θράκης. Υπήρξε υπεύθυνη του Συμβουλευτικού Κέντρου Ομηλίκων του ΕΚΠΑ, που ιδρύθηκε με πρωτοβουλία της.

Περίληψη

Η παρουσίαση διερευνά τον ρόλο του διαλόγου στην εκπαίδευση και τη συμβολή του στη διαμόρφωση της προσωπικότητας και της προσωπικής εξέλιξης του ανθρώπου. Παρουσιάζονται οι φιλοσοφικές διαστάσεις του διαλόγου και η επίδρασή του στην παιδεία, με αναφορές στους Αριστοτέλη, Πλάτωνα, Descartes, Locke, Rousseau, και Dewey. Για τον Πλάτωνα η σκέψη και ο διάλογος είναι το ίδιο πράγμα, εκτός από το ότι αυτό που ονομάζουμε «σκέψη είναι ουσιαστικά ο εσωτερικός διάλογος που κάνει η ψυχή με τον εαυτό της». Με βάση αυτό η εκπαίδευση επιτελείται καλύτερα μέσα από τον διάλογο.

Σε αυτή ο διάλογος συνεπάγεται ευκρινείς - γνήσιες σχέσεις, συνεργασία μαθητών - εκπαιδευτικών, ανοχή στο διαφορετικό. Γίνεται αναφορά στις έννοιες της αμοιβαιότητας, υπευθυνότητας, δέσμευσης, και αποδοχής που προάγουν τις ποιοτικές σχέσεις και τους ευκρινείς διαλόγους.

Επειδή ο διάλογος βοηθά στην αλλαγή στάσεων και συνηθειών, θα συζητηθούν οι τρόποι με τους οποίους επιτυγχάνεται ουσιαστικός διάλογος που οδηγεί στην εξέλιξη της σκέψης και του αναστοχασμού. Στην σύγχρονη εκπαίδευση, ως διάλογος νοούνται όλες εκείνες οι μέθοδοι και οι τεχνικές που αποσκοπούν στην βελτίωση των δεξιοτήτων των μαθητών και των εκπαιδευτικών.

Θα συζητηθεί η σημασία του διαλόγου στην διαμόρφωση της προσωπικότητας, αφού ο άνθρωπος βιώνει τον εαυτό του ως προσωπικότητα μέσα από διαπροσωπικές σχέσεις που στηρίζονται στον ευκρινή διάλογο.

5^η Εισήγηση

“Ο Εσωτερικός Διάλογος, ως Επιμέλεια Εαυτού και του Άλλου”

Παύλος Ζαρογιάννης, Ψυχολόγος Ψυχοθεραπευτής

Έχει σπουδάσει Ψυχολογία, Γερμανική Λογοτεχνία και Γλωσσολογία στη Γερμανία. Είναι συνιδρυτής, συνδιευθυντής και βασικός εκπαιδευτής του Ελληνικού Κέντρου Focusing στην Αθήνα, το οποίο προσφέρει εκπαίδευση στη Προσωποκεντρική και Focusing-βιωματική προσέγγιση. Ο Παύλος Ζαρογιάννης εργάζεται επίσης ως ψυχοθεραπευτής και επόπτης, και είναι πιστοποιημένος συντονιστής για την Ελλάδα από το Ινστιτούτο Focusing, Νέας Υόρκης.

Είναι μέλος του Συλλόγου Ελλήνων Ψυχολόγων (ΣΕΨ), καθώς και ιδρυτικό μέλος της Εθνικής Εταιρείας Ψυχοθεραπείας Ελλάδας (ΕΕΨΕ). Υπήρξε πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Προσωποκεντρικής Προσέγγισης (ΕΕΠΠ) από το 1996-2001 και συμμετείχε ως εκπρόσωπος της εταιρείας αυτής στην ίδρυση του Δικτύου των Ευρωπαϊκών Εταιρειών Προσωποκεντρικής και Βιωματικής Ψυχοθεραπείας και Συμβουλευτικής (NEAPCERC). Είναι επίσης ιδρυτικό μέλος της νεοϊδρυθείσας Ελληνικής Προσωποκεντρικής και Βιωματικής Εταιρείας (ΕΠΒΕ), καθώς και μέλος της συντακτικής ομάδας του περιοδικού Εποχή/Εροσέ (Ψυχοθεραπεία, Φαινομενολογία, Ερμηνευτική).

Περίληψη

Αν το «διαλέγεσθαι είναι αρχή του σύμπαντος θεμελιωμένη στη σύσταση του κόσμου», τότε το διαλέγεσθαι αποτελεί αναπόσπαστη συνθήκη της ανθρωπινό-τητάς μου. Αν το διαλέγεσθαι προϋπάρχει, τότε το θέμα δεν είναι αν προσέρχομαι (ή όχι) σε διάλογο, αλλά αν και κατά πόσο είμαι ανοιχτός, διαθέσιμος σ' αυτό το διαλέγεσθαι, στη διαλογικότητα (μου), που και προϋπάρχει και με υπερβαίνει. Κατ' επέκταση η ανοιχτότητα στη διαλογικότητα είναι αυτή που επιτρέπει την ανάδυση, την εν ενεργεία πραγμάτωση τού (όποιου εξωτερικού και εσωτερικού) διαλόγου.

Στο πέρασμα των χρόνων ωστόσο, υπήρξε ένας σαφής διαχωρισμός ανάμεσα στον εσωτερικό και τον εξωτερικό διάλογο. Ενώ ο εξωτερικός διάλογος ταυτίστηκε με τον δημόσιο, κοινωνικό λόγο, ο εσωτερικός διάλογος εκτοπίστηκε σε μια ιδιωτική, προσωπική σφαίρα, ως μια μοναχική αναστοχαστική δραστηριότητα ενός αυτόνομου και αυτοδύναμου υποκειμένου με στόχο την εσωτερική επικοινωνία, ενδοσκόπηση, αυτογνωσία θεμελιώδη χαρακτηριστικά της λεγόμενης επιμέλειας εαυτού. Θα αποτελούσε ωστόσο λάθος αν συνεχίζαμε να περιορίζουμε τον εσωτερικό διάλογο στο στενό πλαίσιο μιας περικλειστής υποκειμενικότητας. Γιατί ακόμη κι όταν μιλάμε μέσα μας, μιλάμε με τον κόσμο μας, και για τον κόσμο μας.

Ακόμη και αν για λίγο σταματάμε την συνειδητή, κοινωνική συναλλαγή, η αλληλεπίδρασή μας με αυτόν δεν σταματά ποτέ. Και όχι μόνο. Ο εσωτερικός διάλογος συχνά χρειάζεται να εκφραστεί, να επικοινωνηθεί, ώστε να μπορέσει να επιτευχθεί ο εξωτερικός διάλογος, ο διάλογος με τον άλλο. Και με αυτή την έννοια, ο εσωτερικός διάλογος θα μπορούσε να περιγραφεί και ως βασική προϋπόθεση του λεγόμενου εξωτερικού διαλόγου, και άρα της σχέσης με τον άλλο, της επιμέλειας και φροντίδας του άλλου.

6^η Εισήγηση

*“Η Τέχνη του Μεσοπολέμου:
Διαλεκτική Κρίση και Αδιέξοδα”*

Κατερίνα Μανδρώνη, Δρ. Ιστορικός Τέχνης

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1962 και σπούδασε στη Φιλοσοφική Σχολή του ΕΚΠΑ,. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στην Ιστορία της Τέχνης στο Πανεπιστήμιο της Λουβαίν-Ια-Νευνε (Βέλγιο) και στην Ιστορία της Φιλοσοφίας στο ΕΚΠΑ. Είναι διδάκτωρ στην Ιστορία της Τέχνης (ΕΚΠΑ), θέμα διδακτορικής διατριβής: «Η επιστροφή στη Ρεαλιστική ζωγραφική κατά τον Μεσοπόλεμο στην Ευρώπη: Παράδοση και αναβίωση». Εργάστηκε ως επιστημονική ερευνήτρια και συνεργάτις στο «Γραφείο Ερευνών Αρχιτεκτονικής» της Ακαδημίας Αθηνών (2004-2009).

Γνωρίζει Αγγλικά, Γαλλικά, Ιταλικά, Γερμανικά, Ισπανικά, Πορτογαλικά, Ρωσικά.

Έχει εξειδικευθεί στον «Σχεδιασμό Και Ανάπτυξη Online Μαθημάτων» - Πρόγραμμα δια βίου μάθησης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ενώ ασχολείται συστηματικά με την επιμόρφωση ενηλίκων (ΠΑΣΥΚΑΓΑ).

Περίληψη

Στα πρωτοποριακά κινήματα των αρχών του 20^{ου} αιώνα παρατηρείται έντονη η επιθυμία των καλλιτεχνών να έλθουν αφ' ενός- σε απόλυτη ρήξη με το παρελθόν και την ιστορία της Τέχνης, και αφ' ετέρου, να προτείνουν τη μορφογένεση του μέλλοντος.

Το μεγάλα ιστορικά γεγονότα του αιώνα αυτού όμως, ματαίωσαν, ανέβαλαν, αναχαίτισαν, ακύρωσαν αυτά τα σχέδια. Ίσως η Τέχνη να έφτασε σε τέτοιες αχαρτογράφητες περιοχές που καμιά κοινωνία ή πολιτική εξουσία δε θα μπορούσε να αντέξει. Επομένως, αν θα ήθελε κάποιος να μεταμορφώσει το μέλλον, ενδεχομένως δε θα ήταν άσχημη ιδέα να «ανακρίνει» το παρελθόν.

Αφού στην Τέχνη δεν υπάρχουν οριζόντιες ερμηνείες και πορείες, οι μεγάλοι καλλιτέχνες του α' μισού του 20^{ου} αιώνα ένιωσαν ελεύθεροι να ταξιδέψουν και να ιχνηλατήσουν το έργο εκείνων των καλλιτεχνών του παρελθόντος με τους οποίους ταυτίζονταν. Π.χ. ο Pablo Picasso αναζητώντας την ισπανικότητά του στην Γαλλία του Μεσοπολέμου συνδιαλέγεται με το έργο του Velasquez και του El Greco, αναδεικνύοντας πως ο διάλογος στην Τέχνη φέρει στην επιφάνεια εκείνες τις πτυχές που η συνήθεια της κριτικής και ο άκριτος ή απερίσκεπτος θαυμασμός του κοινού έχουν εμποδίσει να φανερωθούν. Και εδώ βρίσκεται η δυνατότητα του καλλιτέχνη να αναρωτηθεί για τον ίδιο του τον εαυτό ως καλλιτέχνη, να διερευνήσει και να διευρύνει το βλέμμα που ρίχνουμε σε ένα έργο τέχνης του παρελθόντος, να εξασκήσει τη διαλεκτική του ικανότητα, για να αναδυθεί ένα νέο νόημα.

Ποτέ άλλοτε οι καλλιτέχνες δεν ένιωσαν την υπαρξιακή ανάγκη να επιστρέψουν στο εικαστικό παρελθόν όσο στον Μεσοπόλεμο. Αυτή ακριβώς είναι η μια πλευρά του νομίσματος: δηλαδή της διαλεκτικής διαδικασίας σε περίοδο κρίσης. Διότι υπάρχει και η άλλη πλευρά: αυτή που ενισχύθηκε και πριμοδοτήθηκε στα ολοκληρωτικά καθεστώτα του Μεσοπολέμου (π.χ. Γερμανία - εθνικοσοσιαλιστική τέχνη, Σοβιετική Ένωση - επιστροφή στους Περεβίζνικι).

7^η Εισήγηση

“Ο Διάλογος στα Κοινωνικά Δίκτυα”

Πέτρος Στεφανέας, Επ. Καθηγητής ΕΜΠ

Σπούδασε μαθηματικά, λογική και πληροφορική στα Πανεπιστήμια Αθηνών, Οξφόρδης και στο ΕΜΠ. Ασχολείται ερευνητικά με τη λογική και τις τυπικές μεθόδους στην πληροφορική, καθώς και με τη φιλοσοφία της επιστήμης των υπολογιστών. Έχει ασχοληθεί ερευνητικά με την ηθική της τεχνολογίας των πληροφοριών και του Παγκόσμιου Ιστού και έχει αρθρογραφήσει κατ’ επανάληψη για τέτοια θέματα. Διδάσκει στο ΕΜΠ, όπου έχει εκλεγεί επίκουρος καθηγητής στον Τομέα Μαθηματικών της Σχολής Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών.

Τα τελευταία χρόνια ασχολείται και με τη λογοτεχνία. Το έργο του περιλαμβάνει τέσσερις ποιητικές συλλογές (Σημείων Στιγμιότυπα - Γαβριηλίδης 2003, Η Παραλία της Καλαμάτας Το Ροδακίό 2009, Το Ψυγείο μας Το Ροδακίό 2012, Μηχανισμοί Αντικηθύρων Το Ροδακίό 2015) και ένα μυθιστόρημα (Livewire: Η ευαγής επανόρθωση Γαβριηλίδης 2006, ηλεκτρονική συνσυγγραφή με Ρ. Οικαλιώτη). Δύο από τις ποιητικές του συλλογές έχουν μεταφραστεί και εκδοθεί στα γαλλικά (Promeneurs sur le plage de Kalamata, L'Harmattan 2010) και στα ισπανικά (Nuestra Nevera - Ed. Sloper 2015).

Περίληψη

Τα κοινωνικά δίκτυα εμπεριέχουν στοιχεία διαλόγου μεταξύ των μερών τους. Οι τεχνολογίες της τηλεφωνίας, του Διαδικτύου και του Παγκόσμιου Ιστού προκάλεσαν νέες μορφές κοινωνικών δικτύων.

Αποτελεί ενδιαφέρον ερώτημα εάν και σε ποιο βαθμό οι τεχνολογίες αυτές συνέβαλαν στη γέννηση νέων διακριτών μορφών διαλόγου.

Οι διάλογοι που πραγματοποιούνται με αφορμή την αξιοποίηση τεχνολογικών εργαλείων έχουν μελετηθεί ήδη με χρήση τεχνικών ανάλυσης λόγου, ρητορικής, λογικής και υπολογιστικής γλωσσολογίας.

Στην εισήγηση θα υποστηριχθεί ότι κάποιες τέτοιες νέες μορφές διαλόγου έχουν ενδιαφέροντα κοινά χαρακτηριστικά με τον θεατρικό λόγο.

Πρόκειται για μια εκ πρώτης όψης απρόβλεπτη σχέση που βασίζεται στην ανάλυση ενός διαλόγου ως σύνθεση σκηνών με αξιοποίηση της τεχνικής Στανισλάφσκι.

Γεννήθηκε στην Αθήνα. Παρ' ότι οι αρχικές της σπουδές αφορούν τη Διοίκηση Επιχειρήσεων τις οποίες υπηρέτησε στον ιδιωτικό τομέα για δεκαεπτά έτη, η ψυχολογία και η προσωπική αναζήτηση ήταν πάντοτε η μεγάλη της αγάπη και ανάγκη, σαν ένας σπόρος που περίμενε να βρει γόνιμο έδαφος να ανθίσει...

Ως εκ τούτου, το 2007 άρχισε τις σπουδές στην ψυχολογία και την συμβουλευτική, ώστε να αναπτύξει δυνατότητες μέσα από διαφορετικούς δρόμους επικοινωνίας και έκφρασης, να προσεγγίσει και να στηρίξει την ανθρώπινη ψυχή. Το 2010 λαμβάνει το *Diploma in Integrative Counseling & Psychotherapy* και ξεκίνησε την 4ετή εκπαίδευση ως Υπαρξιακή Ψυχοθεραπεύτρια. Το 2012 ολοκλήρωσε το μετεκπαιδευτικό πρόγραμμα Κλινικής Ψυχοπαθολογίας του Αιγινήτειου.

Από το 2008 έως το 2011 συνεργάστηκε εθελοντικά με μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς και άλλους φορείς, "Ένα παιδί ένας κόσμος", "νηφάλιο", "κιβωτός του κόσμου" (συμβουλευτική- βραχεία ψυχοθεραπεία σε ενήλικες και οικογένειες) και από το 2010 ως και σήμερα προσφέρει εθελοντικά τις υπηρεσίες της (συμβουλευτική ενηλίκων) στην Κοινωνική Υπηρεσία του Δήμου Λυκόβρυσης -Πεύκης. Η "εκπαίδευση στη ζωή" συνεχίζεται και σήμερα με προσωπική-ομαδική ανάπτυξη και συνεχή εποπτεία.

Είναι Τακτικό μέλος της Ελληνικής Εταιρείας Συνθετικής Θεραπευτικής Συμβουλευτικής & Ψυχοθεραπείας, της Ελληνικής Εταιρείας Συμβουλευτικής και του *European Association for Counseling*.

Εργάζεται ιδιωτικά ως σύμβουλος ψυχικής υγείας ψυχοθεραπεύτρια με ενήλικες, ζευγάρια και οικογένειες.

Ο ΙΔΕΟΤΟΠΟΣ είναι μια μη κερδοσκοπική εταιρεία.

Οι σκοποί της εταιρείας βασίζονται στην από κοινού συνεργασία επί μη κερδοσκοπικής βάσεως, τόσο με κρατικούς, ευρωπαϊκούς, διεθνείς, ιδιωτικούς φορείς όσο και με μεμονωμένα άτομα.

Ο Ιδεότοπος έχει σκοπό τη δημιουργία ενός χώρου ελεύθερης διακίνησης ιδεών σε θέματα Ψυχολογίας, Φιλοσοφίας, Θρησκείας, Οικολογίας, Αυτογνωσίας, Μεταφυσικής, Πολιτισμού, Κοινωνίας καθώς και σε θέματα κοινωνικού προβληματισμού και καθημερινότητας, στο βαθμό που προάγουν τα απαραβίαστα και θεμελιώδη δικαιώματα του ανθρώπου και της κοινωνικής ειρήνης και ευημερίας.

Ο Ιδεότοπος στοχεύει στη διασφάλιση της συνειδητής και αποτελεσματικής συμμετοχής του ατόμου στη ζωή του κοινωνικού συνόλου και στην ανάπτυξη της ικανότητας να δημιουργεί νέες πνευματικές αισθητικές αξίες.

Ο Θεσμός του Ιδεότοπου επιδιώκει να συμβάλλει στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του ατόμου, στη βελτίωση της στάσης ζωής ως αφετηρία για την καλλιέργεια της συμμετοχής του στην κοινωνία και στα κοινωνικά δρώμενα.

Για την επίτευξη των σκοπών της, η εταιρεία μπορεί να σχεδιάζει και να πραγματοποιεί δράσεις, με κάθε πρόσφορο μέσο, όπως:

- α. Δημιουργία μεγάλης θεματική πύλης στο διαδίκτυο ως μέσο διακίνησης ιδεών, η οποία θα λειτουργεί και ως ηλεκτρονική βιβλιοθήκη.
- β. Ενημέρωση, εκπαίδευση, κατάρτιση ατόμων και κοινωνικών ομάδων.
- γ. Διεξαγωγή συνεδρίων, ημερίδων, σεμιναρίων, επιστημονικών συμποσίων και διαλέξεων.
- δ. Έκδοση περιοδικών, βιβλίων, μελετών, μονογραφιών, δοκιμίων, λευκωμάτων, εκθέσεων φωτογραφιών, που προάγουν τον πολιτισμό και τις επιστήμες.
- ε. Διεξαγωγή έρευνας και εκπόνηση μελετών για ελληνικούς και αλλοδαπούς κατάλληλους φορείς (κρατικούς και ιδιωτικούς).
- στ. Οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και επιμορφωτικών σεμιναρίων.
- ζ. Δημιουργία φόρουμ και κέντρου μελετών.
- η. Συνεργασία με Δήμους και κυβερνητικούς κρατικούς οργανισμούς για την προώθηση κοινών προγραμμάτων δράσης, με τελικό σκοπό την ανάπτυξη και ενίσχυση της κοινωνίας των πολιτών.
- θ. Την ψηφιοποίηση πολιτιστικού περιεχομένου με βάση τα πολιτιστικά διαθέσιμα της Ελλάδας, αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία, ιδιωτικές συλλογές, λαϊκά δρώμενα - πανηγύρεις.
- ι. Συνεργασία με άλλες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα (εσωτερικού ή εξωτερικού), τα οποία επιδιώκουν παρόμοιους με την εταιρεία σκοπούς.
- ια. Την αναζήτηση και ανεύρεση οποιασδήποτε άλλης πράξεως που ενισχύει την επίτευξη των στόχων.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

